

Royal Netherlands
Meteorological Institute
*Ministry of Infrastructure
and Water Management*

Klimaat, klimaatverandering en de KNMI'23 scenario's

Andreas Sterl
KNMI, De Bilt

Climate

- system
- change
- modelling
- scenarios & website

Climate – what’s that?

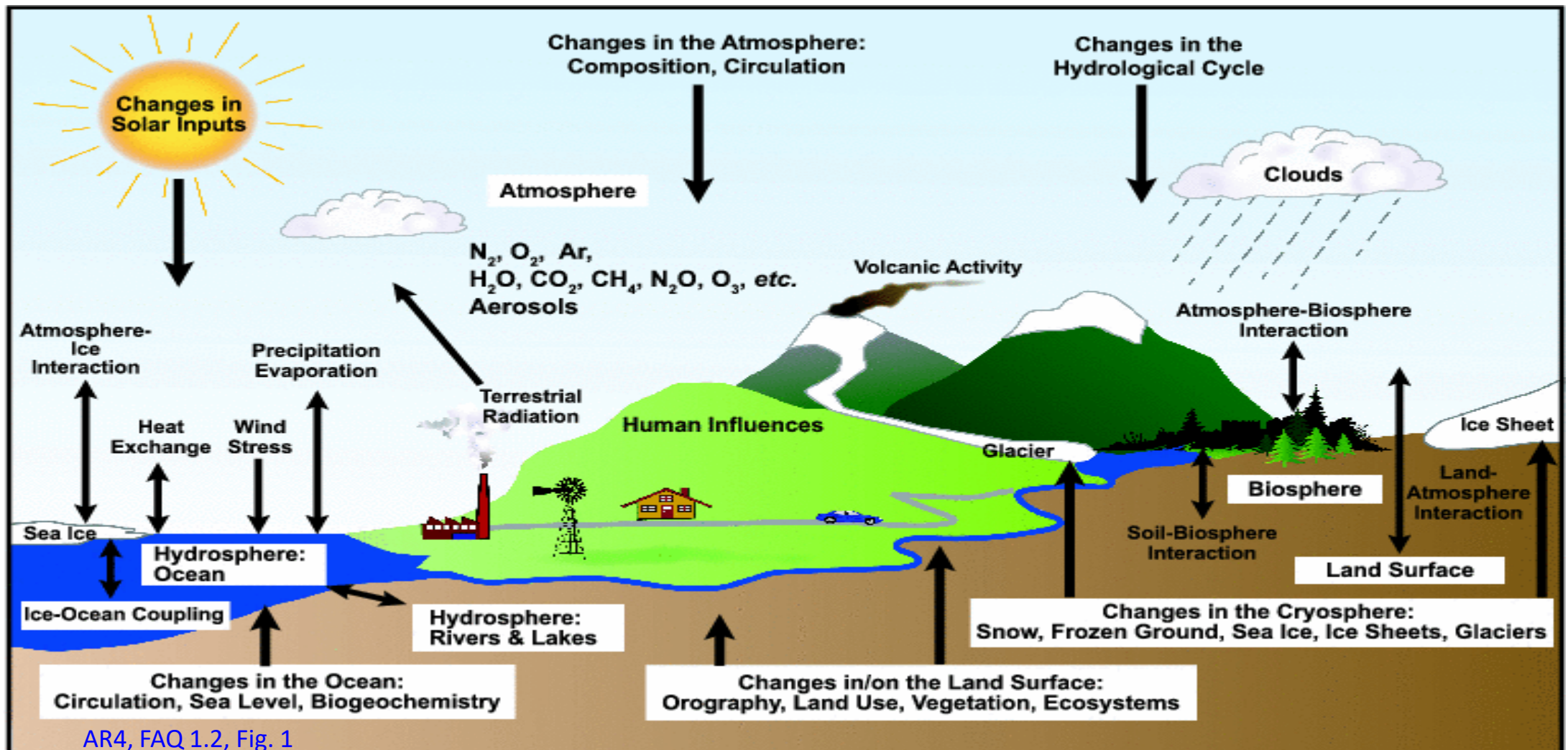
Climate = statistics of weather (30 years)

Weather = state of atmosphere at a particular time

“Climate is what you expect,
weather is what you get”

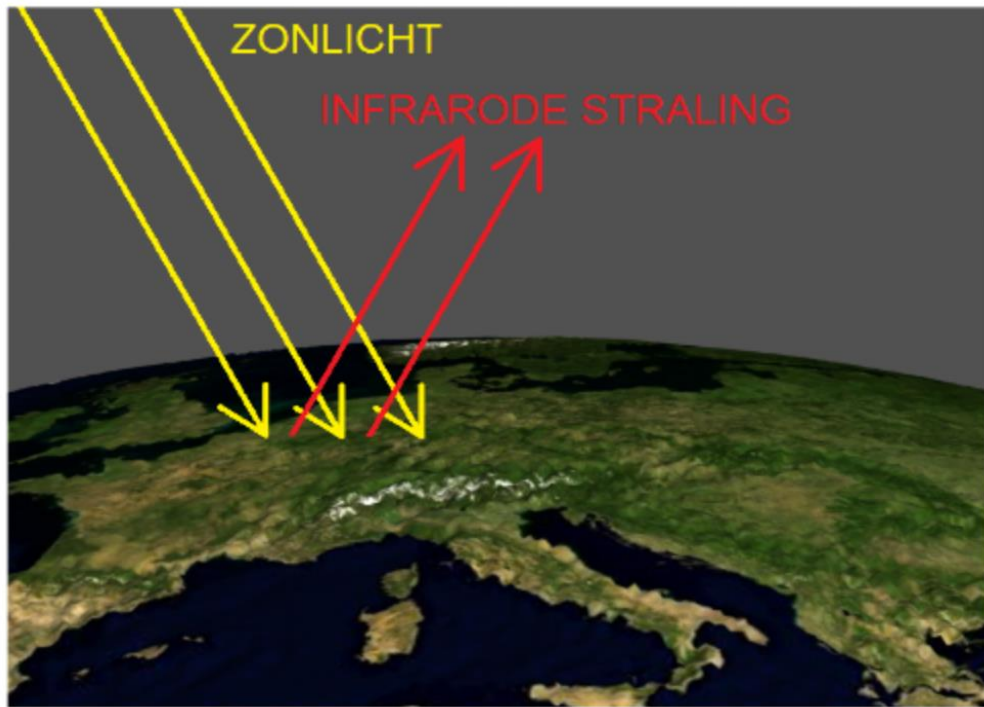
The climate system

AR4, FAQ 1.2, Fig. 1

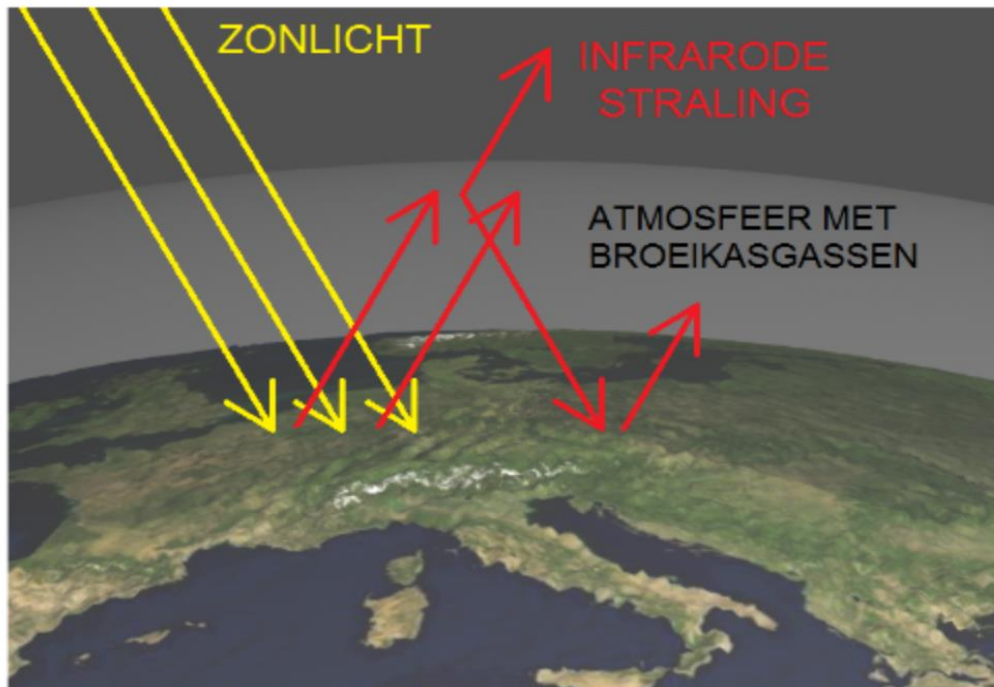

Climate and Greenhouse effect

$$\Rightarrow T_{\text{glob}} = -18^{\circ}\text{C}$$

???

$$\Rightarrow T_{\text{glob}} = +15^{\circ}\text{C}$$

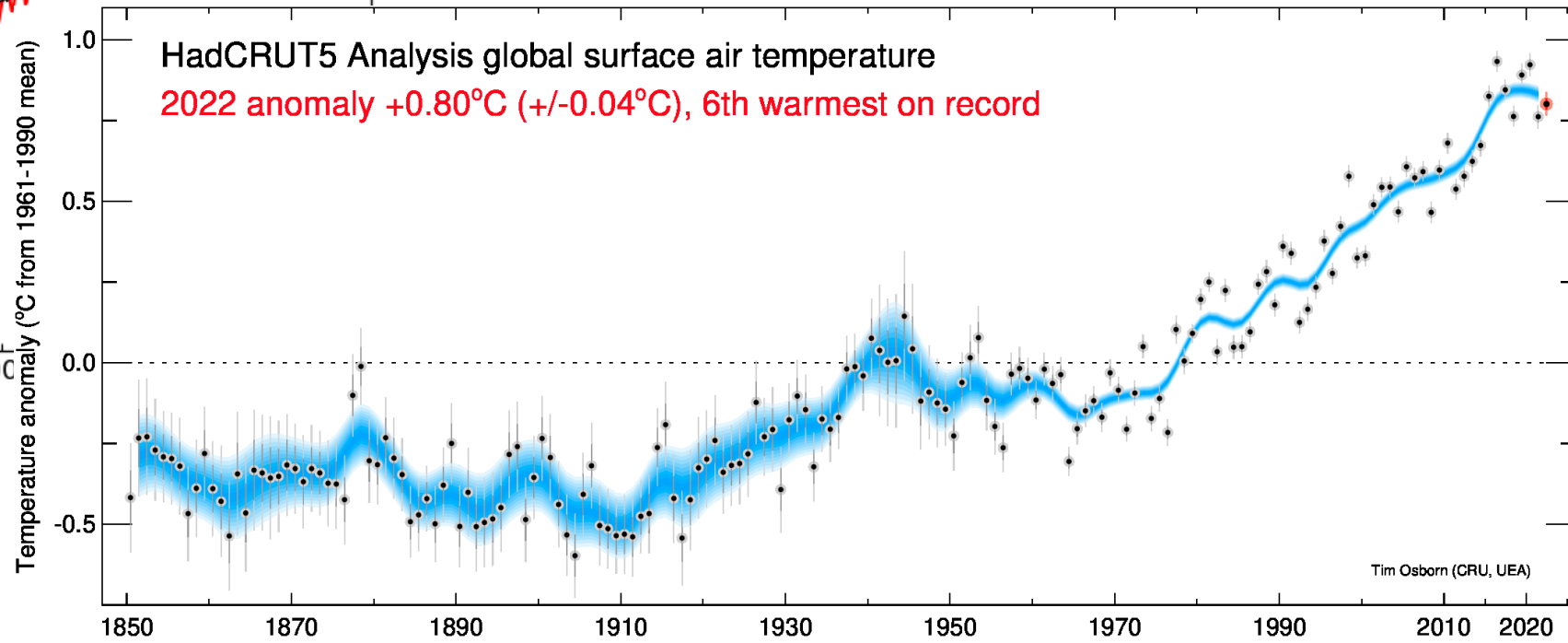
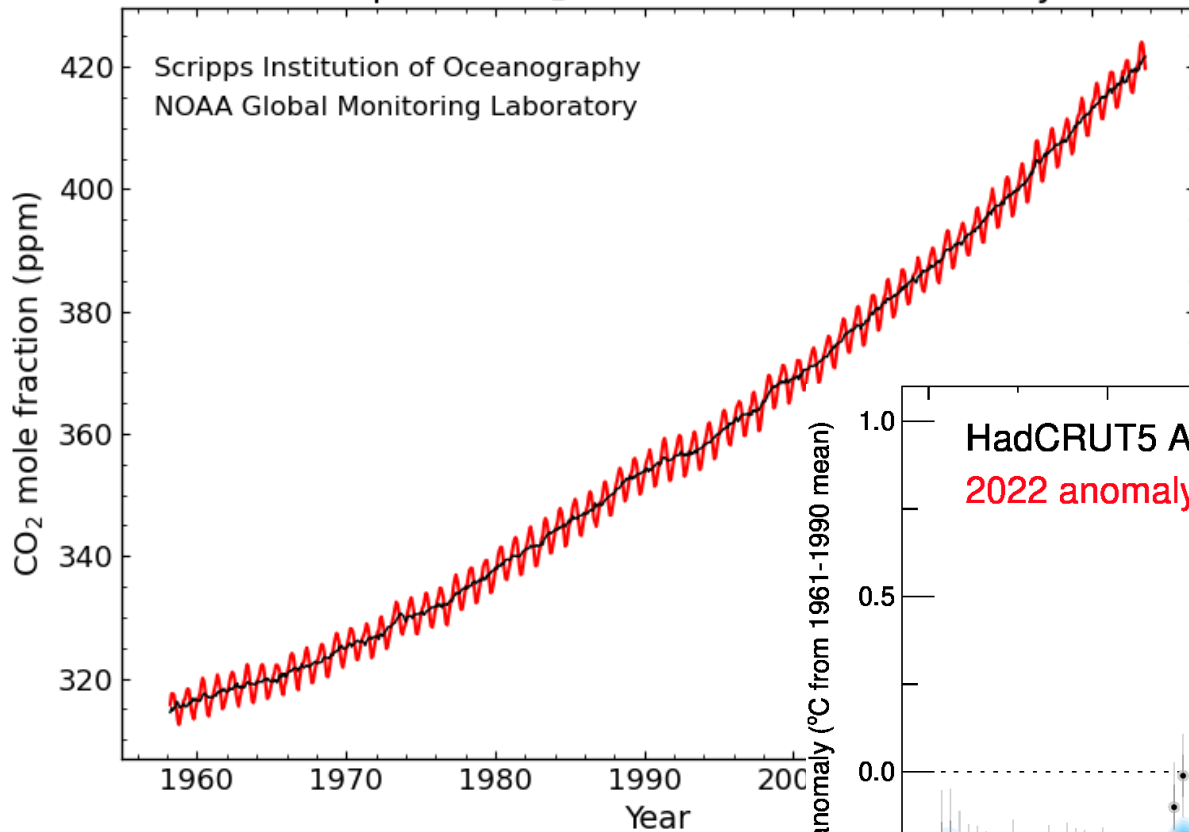
Greenhouse gases
(1% of atmosphere):

- water vapour (H_2O)
- carbon dioxide (CO_2)
- methane (CH_4)
- ....

CO₂ increase and global warming

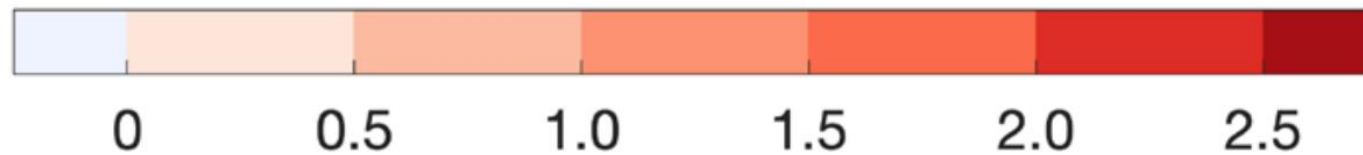
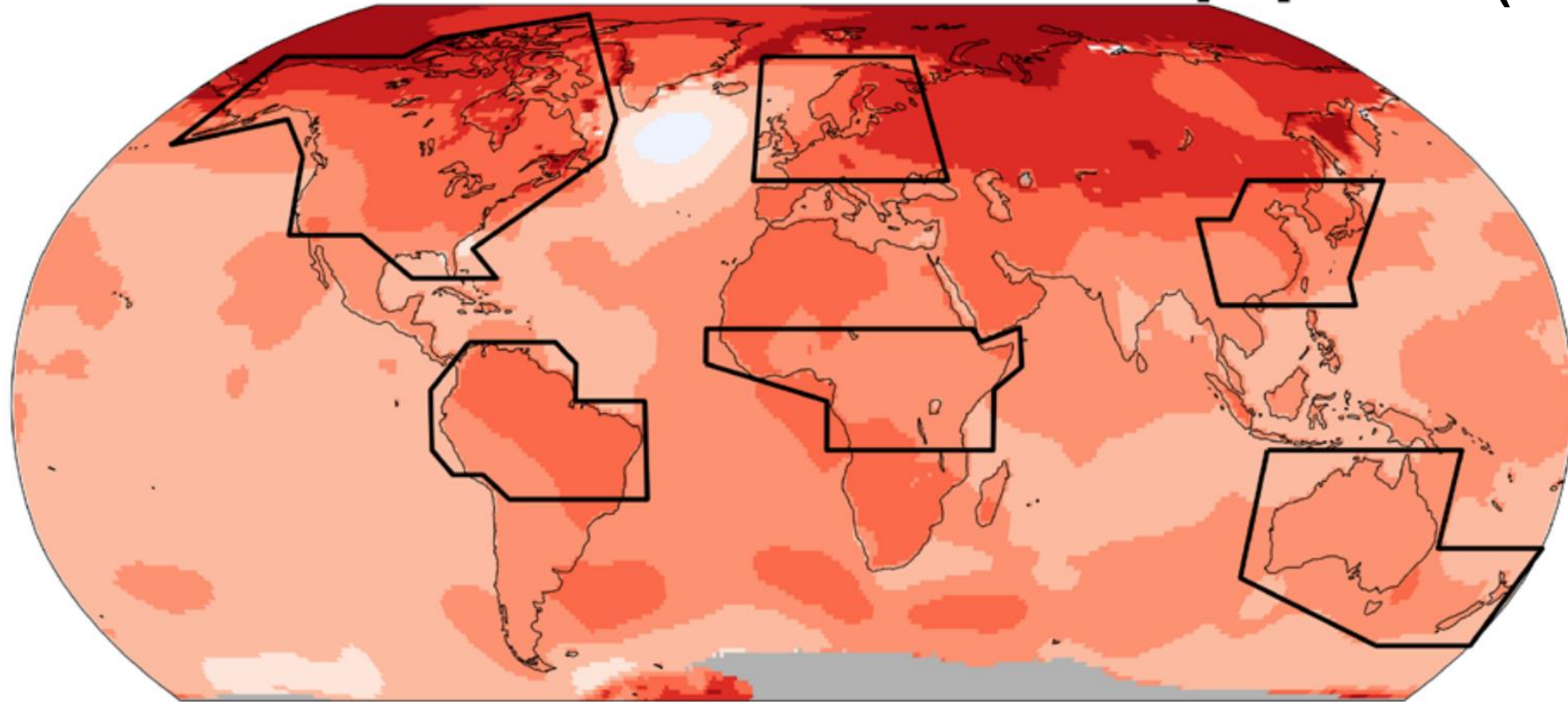
Atmospheric CO₂ at Mauna Loa Observatory

Temperatuur

TOTAL TEMPERATURE CHANGE [$^{\circ}\text{C}$] 2020 – (1850-1900)

<http://www.gletscherarchiv.de>

1900

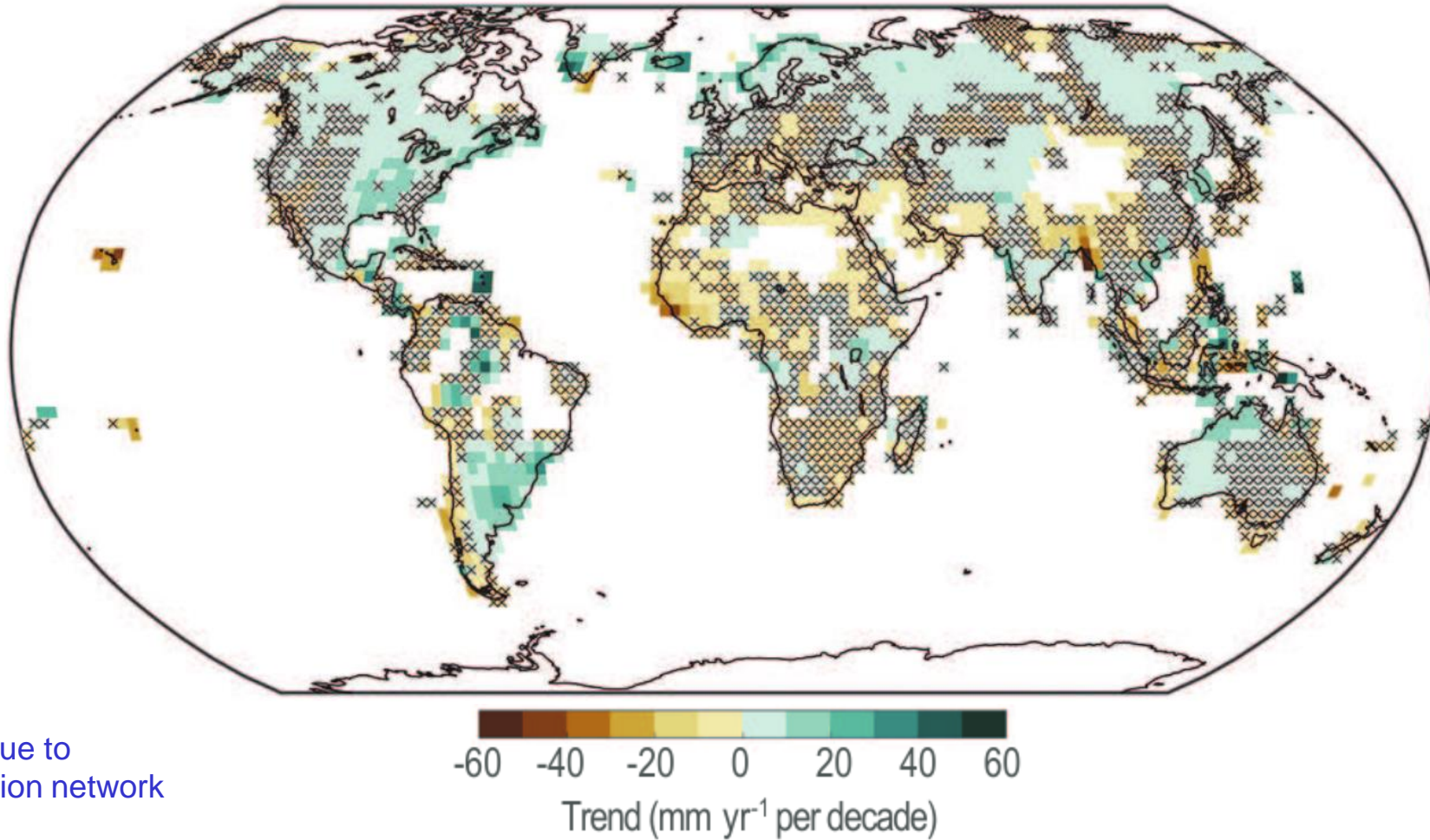

2000

Precipitation

(a) CRU TS 4.04 1901–2019

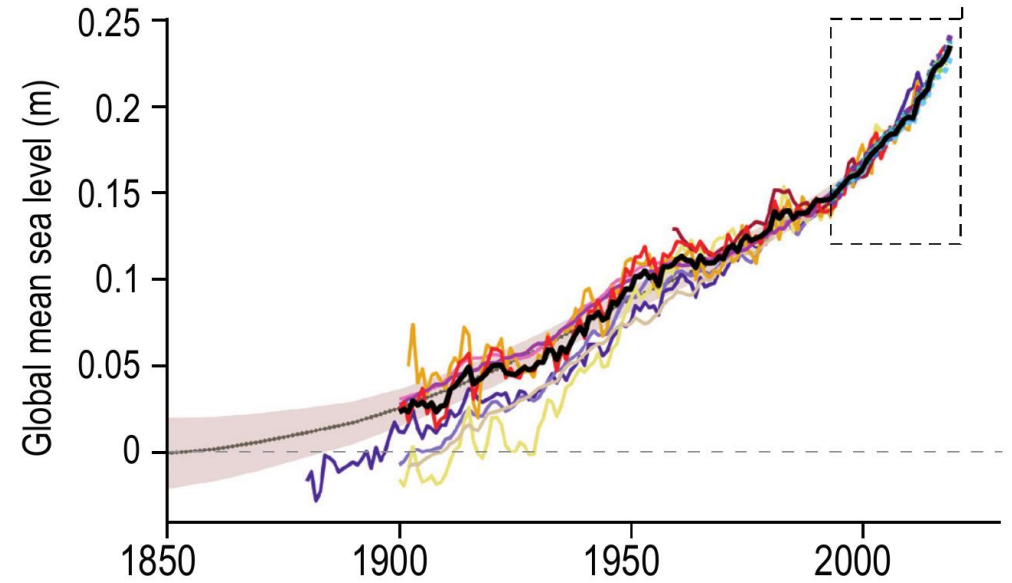
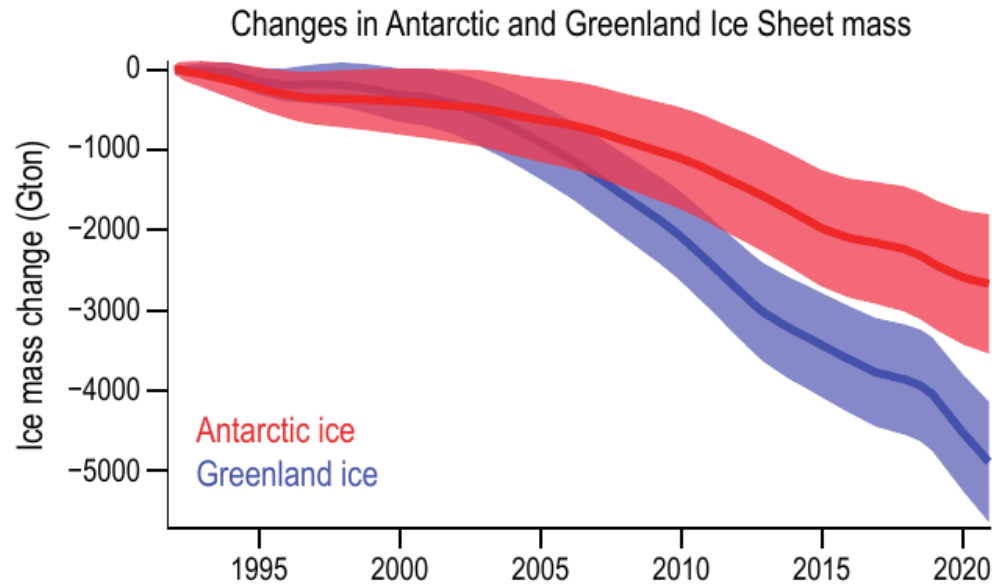

incomplete picture due to
incomplete observation network

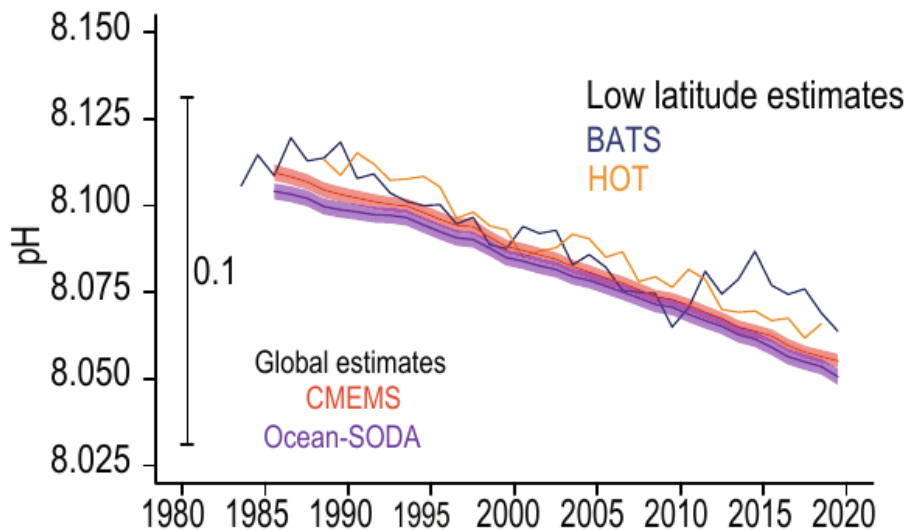

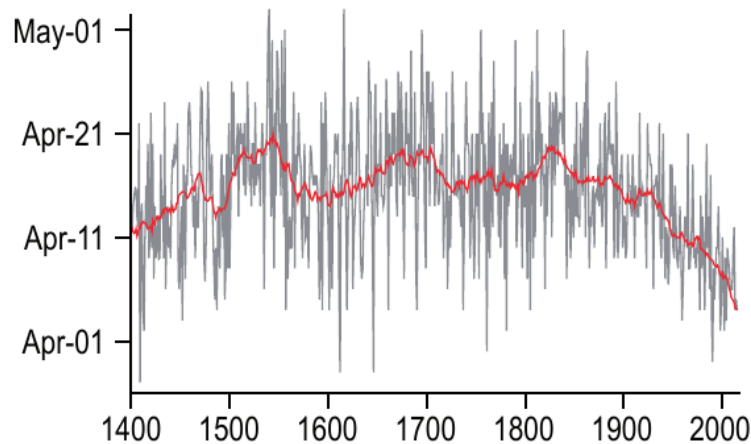
Other variables

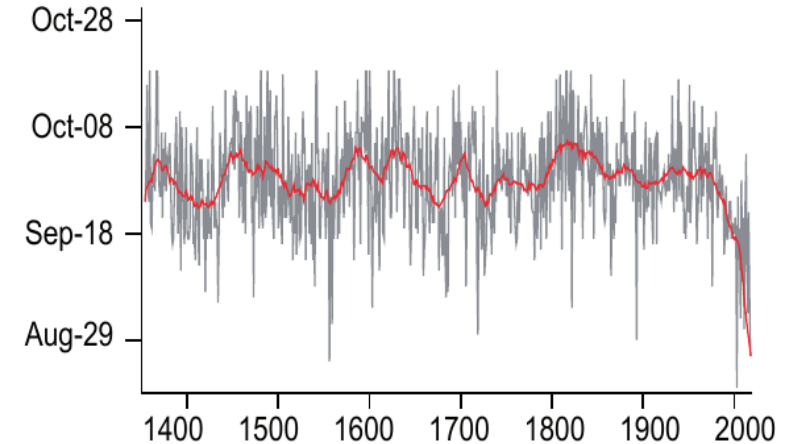
(d) Modern surface ocean pH

(a) Cherry blossom peak bloom in Kyoto, Japan

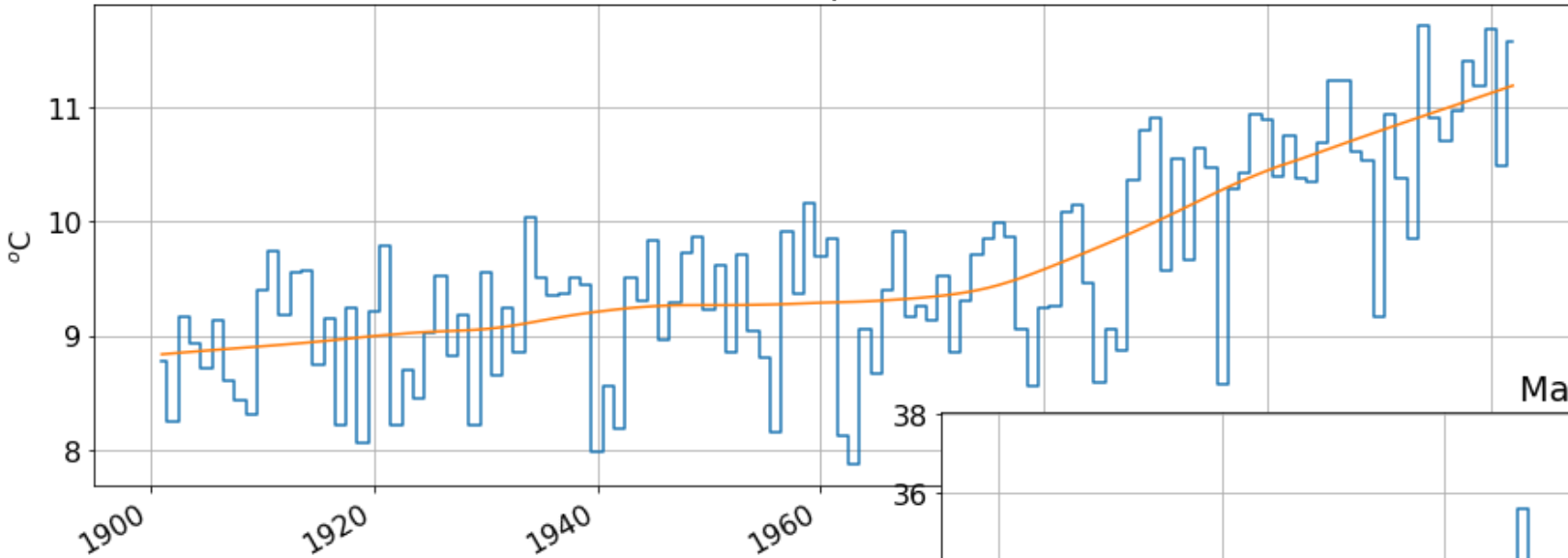
(b) Grape harvest in Beaune, France

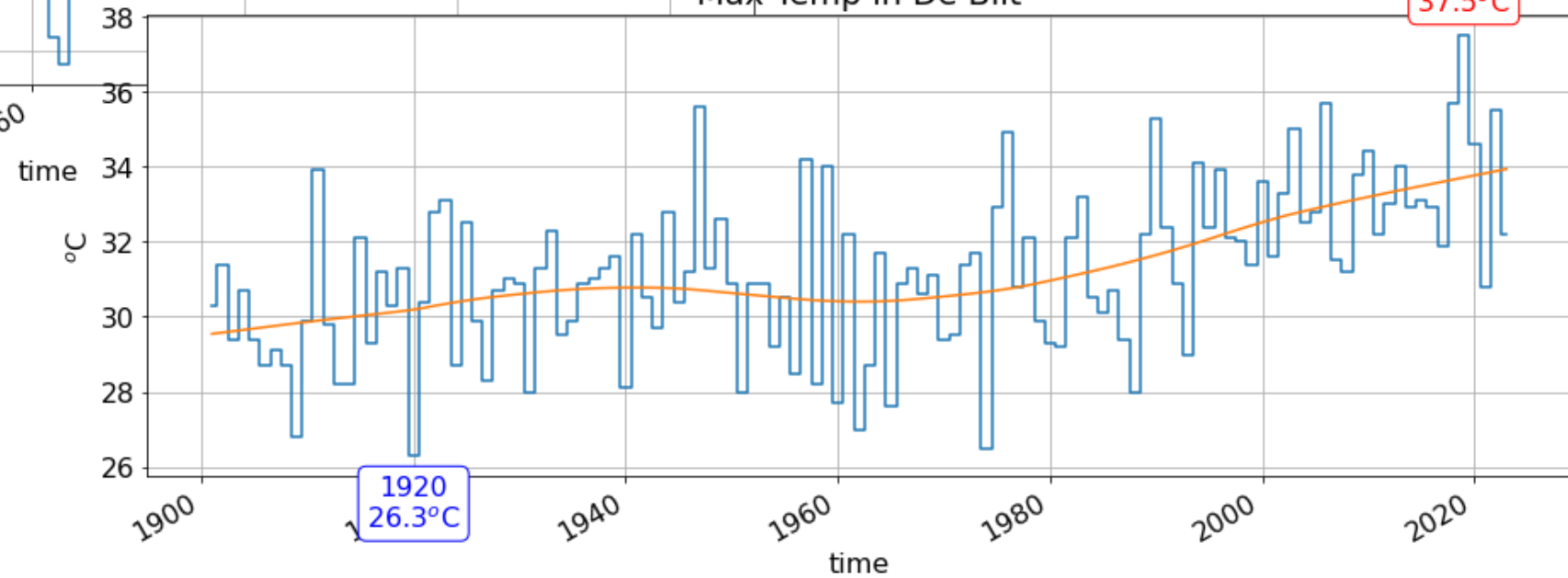

Klimaatverandering in Nederland

Mean Temp in De Bilt

Max Temp in De Bilt

De zomer van 2023

Zoveel contrast in één zomer is heel bijzonder

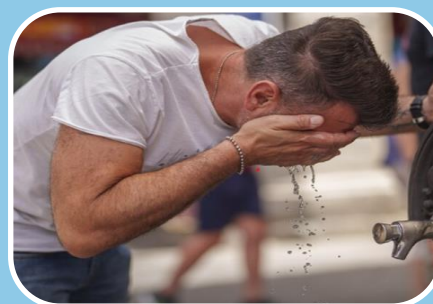
Juni: Noord-Atlantische oceaan nog nooit zo warm

17 juli: van China tot VS, over de hele wereld zinderend heet

20 juli: Zeldzaam felle hagelbui laat spoor van verwoesting achter in Italië

Zomer 2023 warmste ooit gemeten op noordelijk halfrond

Zomer 2023: Bosbranden Canada, Griekenland, Hawaï

24 juli: Noodweer Noord-Italië, Oostenrijk, Slovenië,

7 aug: code rood in Noorwegen en Zweden: zeer veel regen

Begin sept: Medicane Daniël veroorzaakt watersnood in Griekenland en Libië

Regionale hittegolven in september: voor het eerst in Brabant

Attribution & Projections:

The need for

Climate Models

compute winds, currents, temperature, clouds, ...,

based on physical laws

(conservation of mass, momentum and heat; radiation, etc)

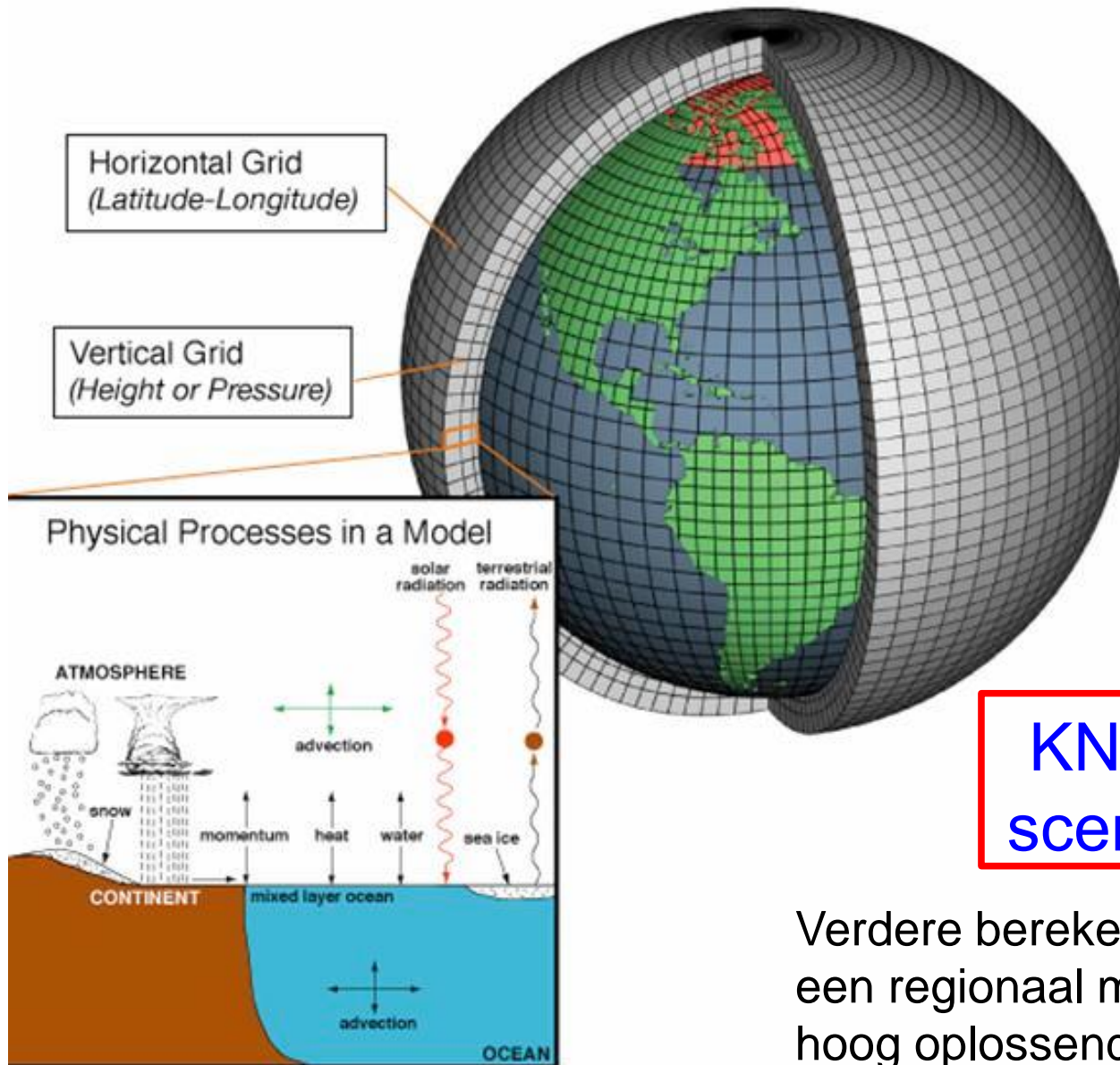
Klimaatmodellen

Atmosfeer opgedeeld in blokken:
3D rekenrooster

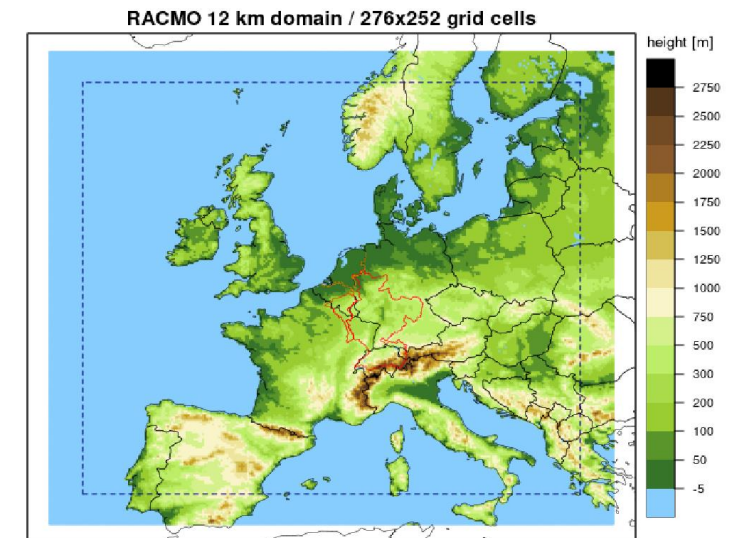
In elk blok: berekening van de
verandering in wind, temperatuur,
wolken, waterdamp, druk en
atmosferische samenstelling

Gekoppeld aan berekeningen van
ocean- en landprocessen

**KNMI'23
scenario's**

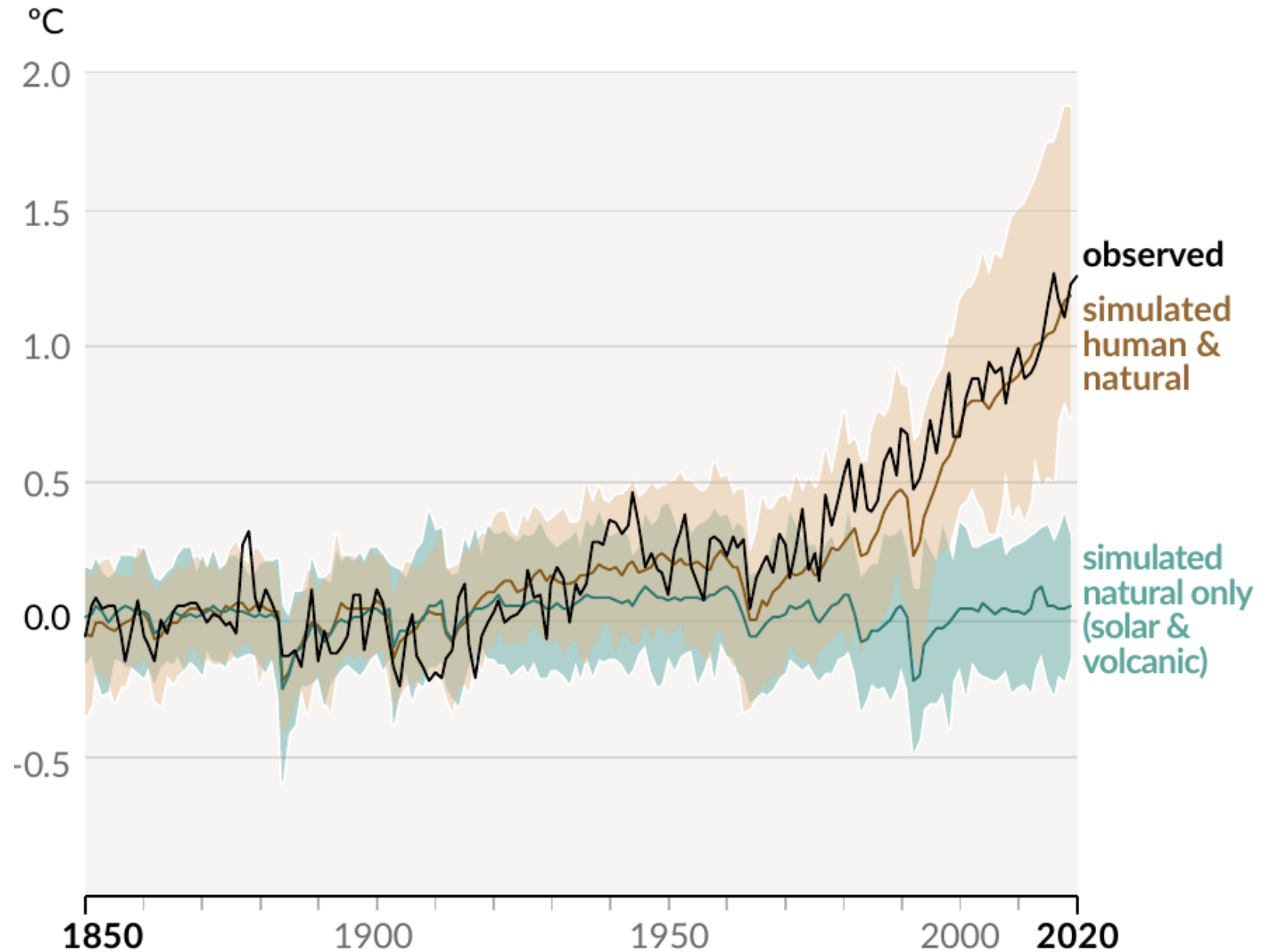
Verdere berekeningen met
een regionaal model met
hoog oplossend vermogen

Quality of models & Attribution of temperature change

ΔT_{glob} wrt 1850-1900

Projections

1. Future GHG emissions ??

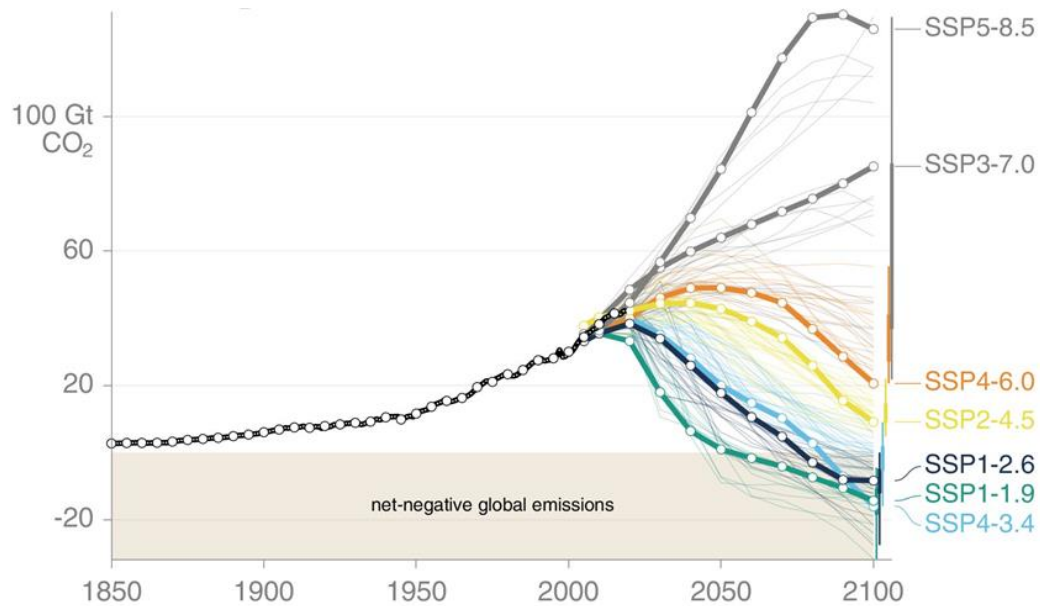

Uitstootscenario's

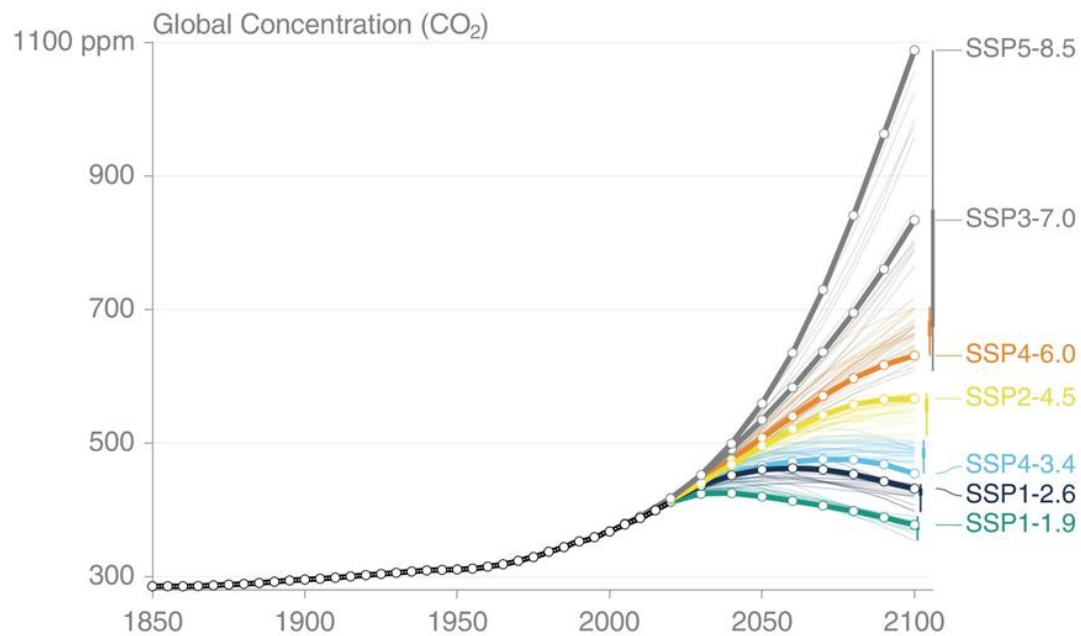
- Onzekerheid in uitstoot (de mens, beleid)
- Shared Socioeconomic Pathways (SSPs)

Concentratie broeikasgassen

- Atmosferische chemie en koolstofcyclus modellen

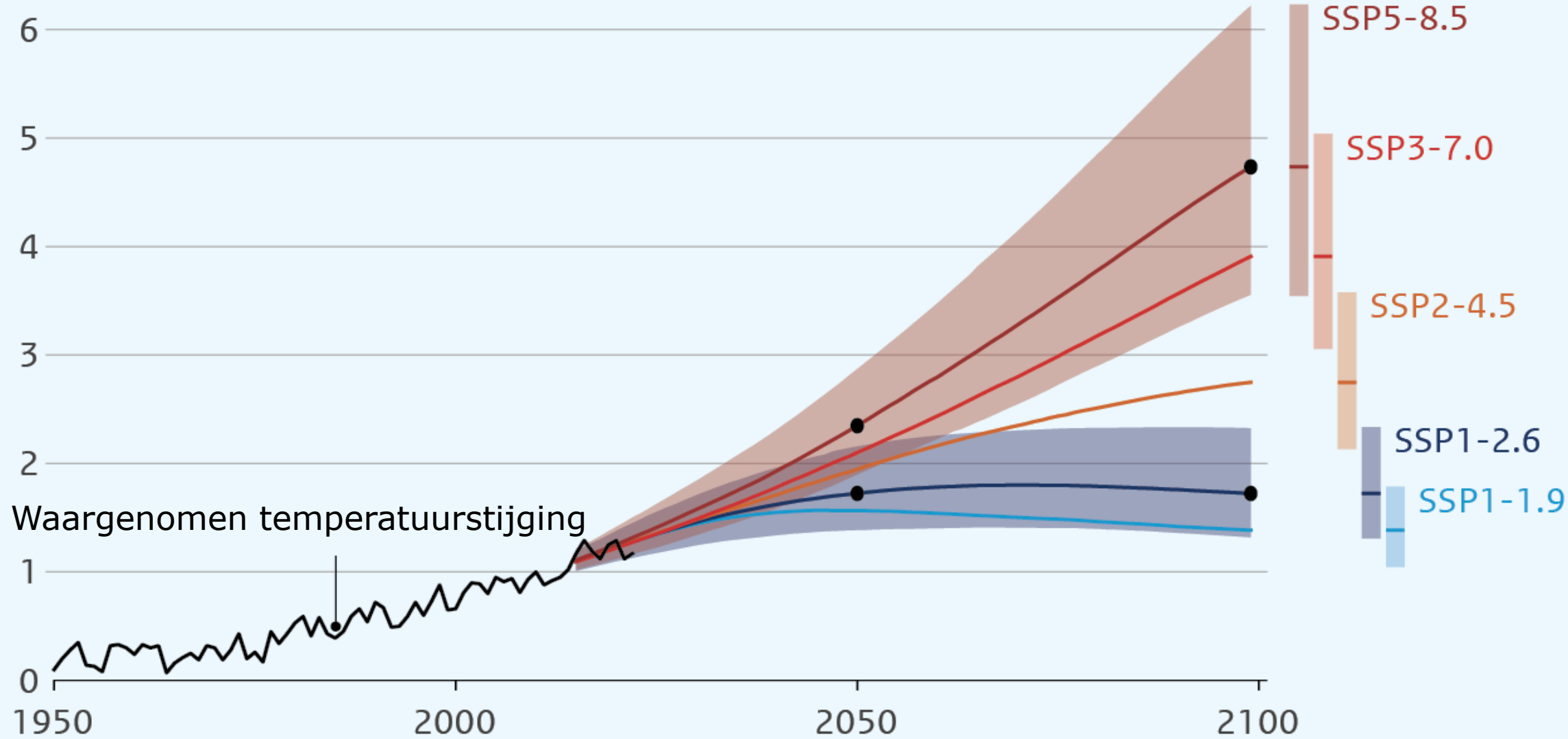
©@Peters_Glen • Data: Riahi et al (2017), Rogelj et al (2018), SSP Database (version 2)

©@Peters_Glen • Data: Riahi et al (2017), Rogelj et al (2018), SSP Database (version 2)

Wereldwijde temperatuurstijging ten opzichte van 1850-1900

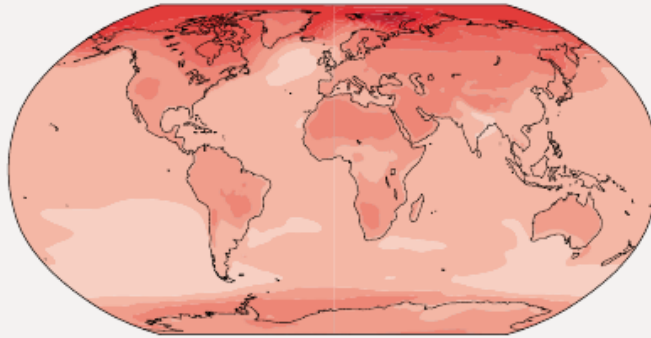

Projecties

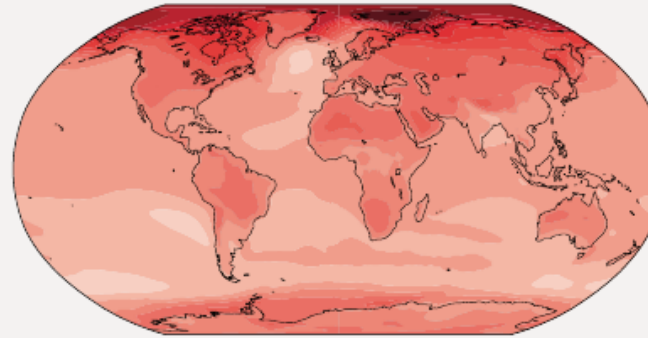

Temperatuur

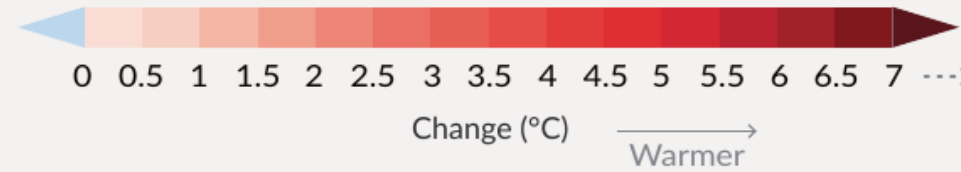
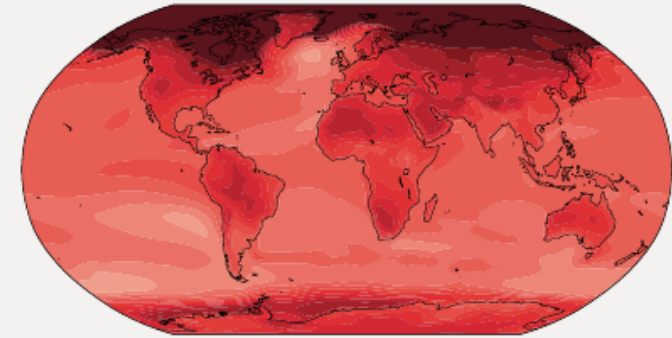
Simulated change at 1.5°C global warming

Simulated change at 2°C global warming

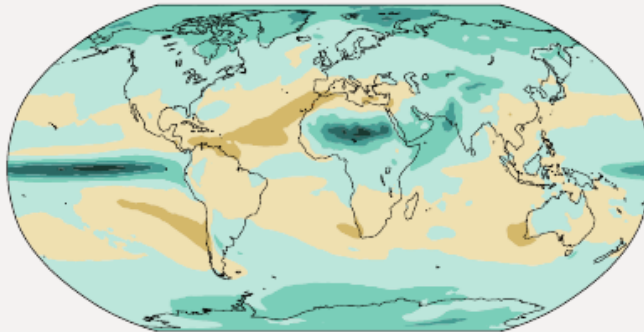
Simulated change at 4°C global warming

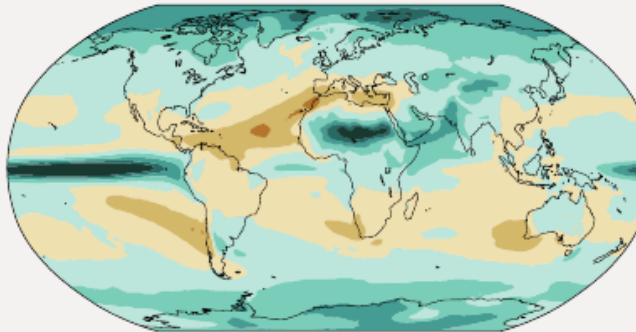
Veranderingen
tov 1850-1900

Neerslag

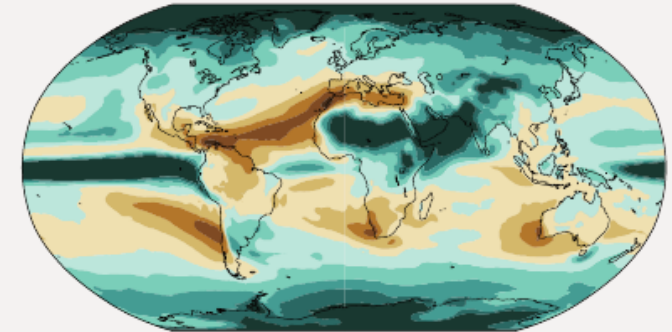
Simulated change at 1.5°C global warming

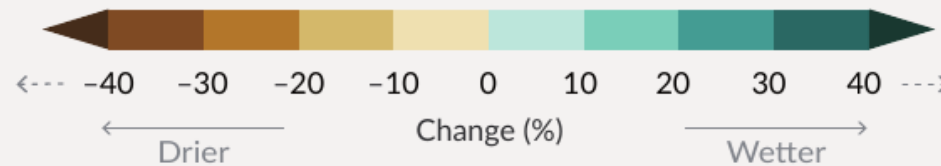
Simulated change at 2°C global warming

Simulated change at 4°C global warming

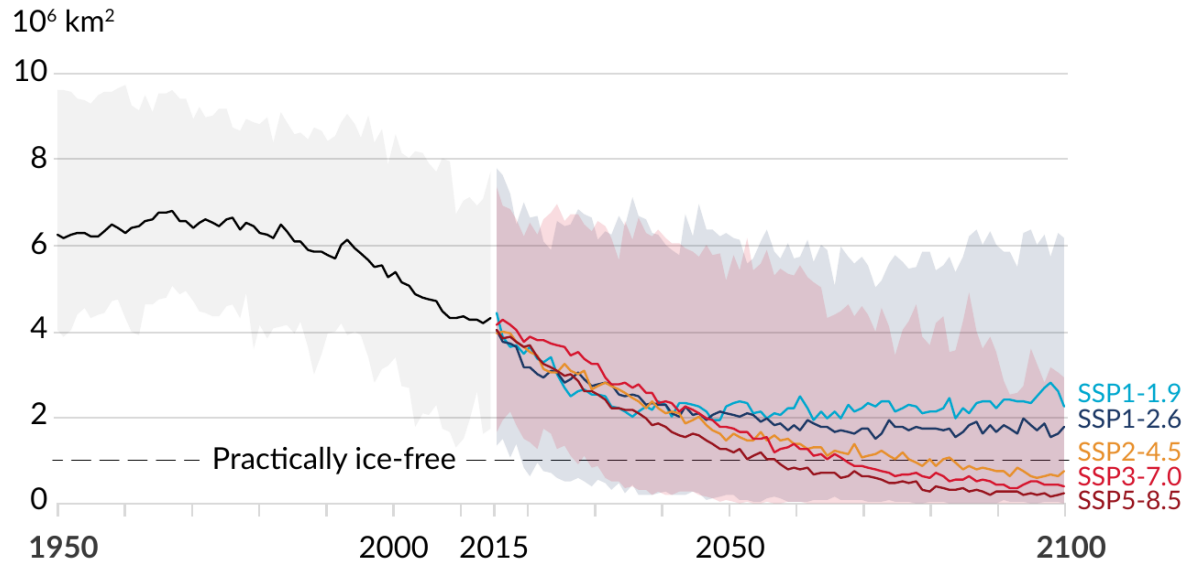
Relatively small absolute changes
may appear as large % changes in
regions with dry baseline conditions.

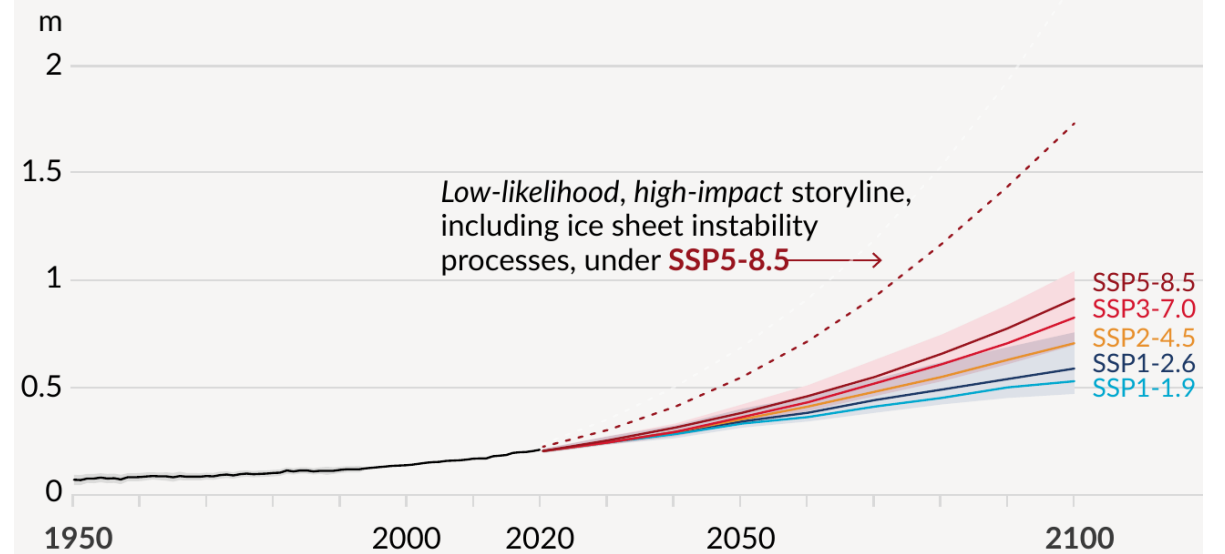

Some other projections

b) September Arctic sea ice area

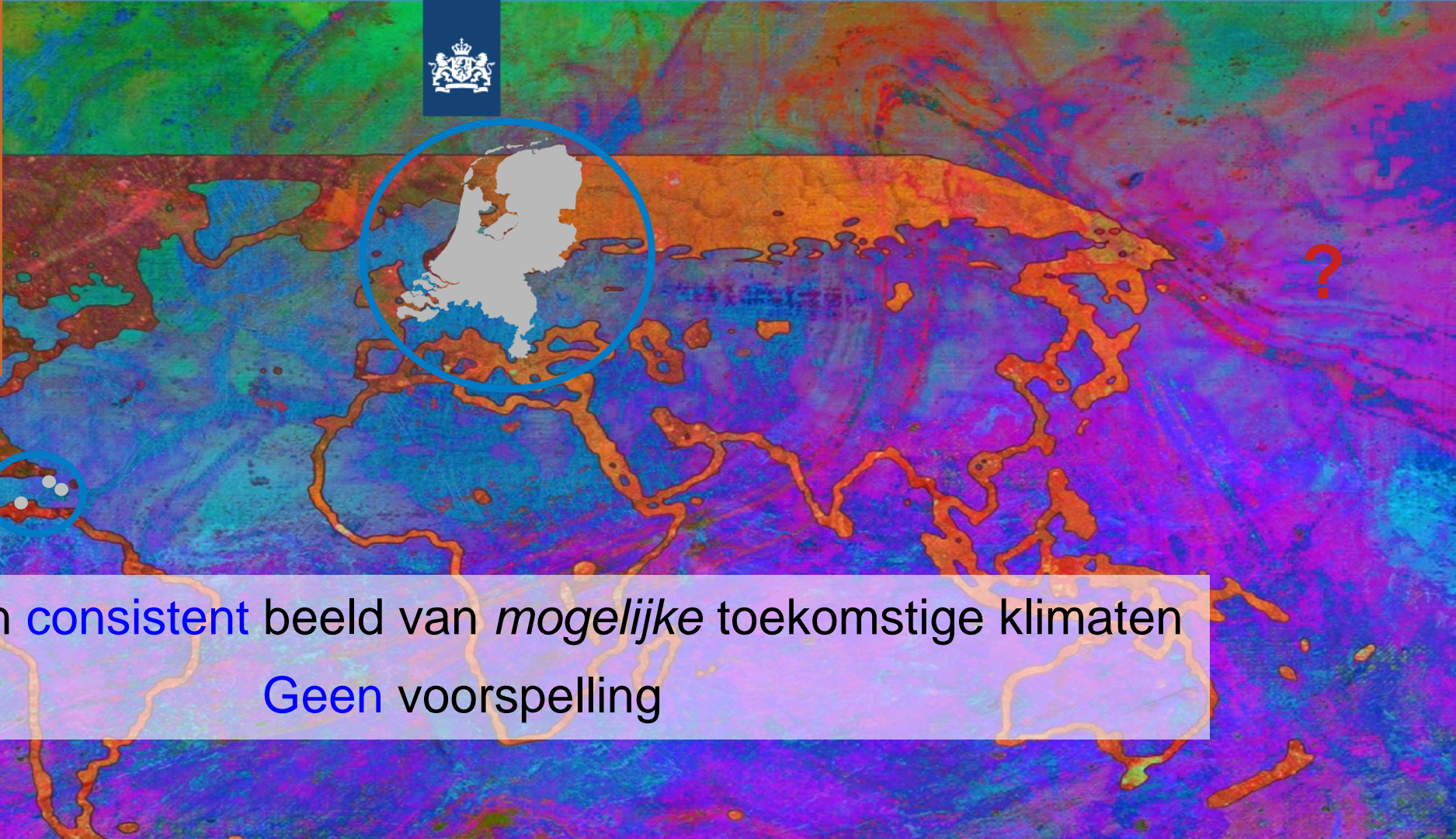
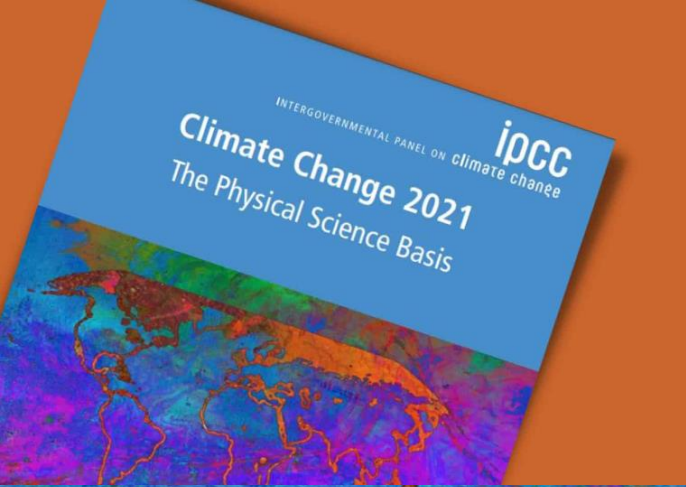
d) Global mean sea level change relative to 1900

KNMI'23 *klimaatscenario's*

voor Nederland

Plausibel en consistent beeld van *mogelijke* toekomstige klimaten
Geen voorspelling

Van mondiaal naar lokaal

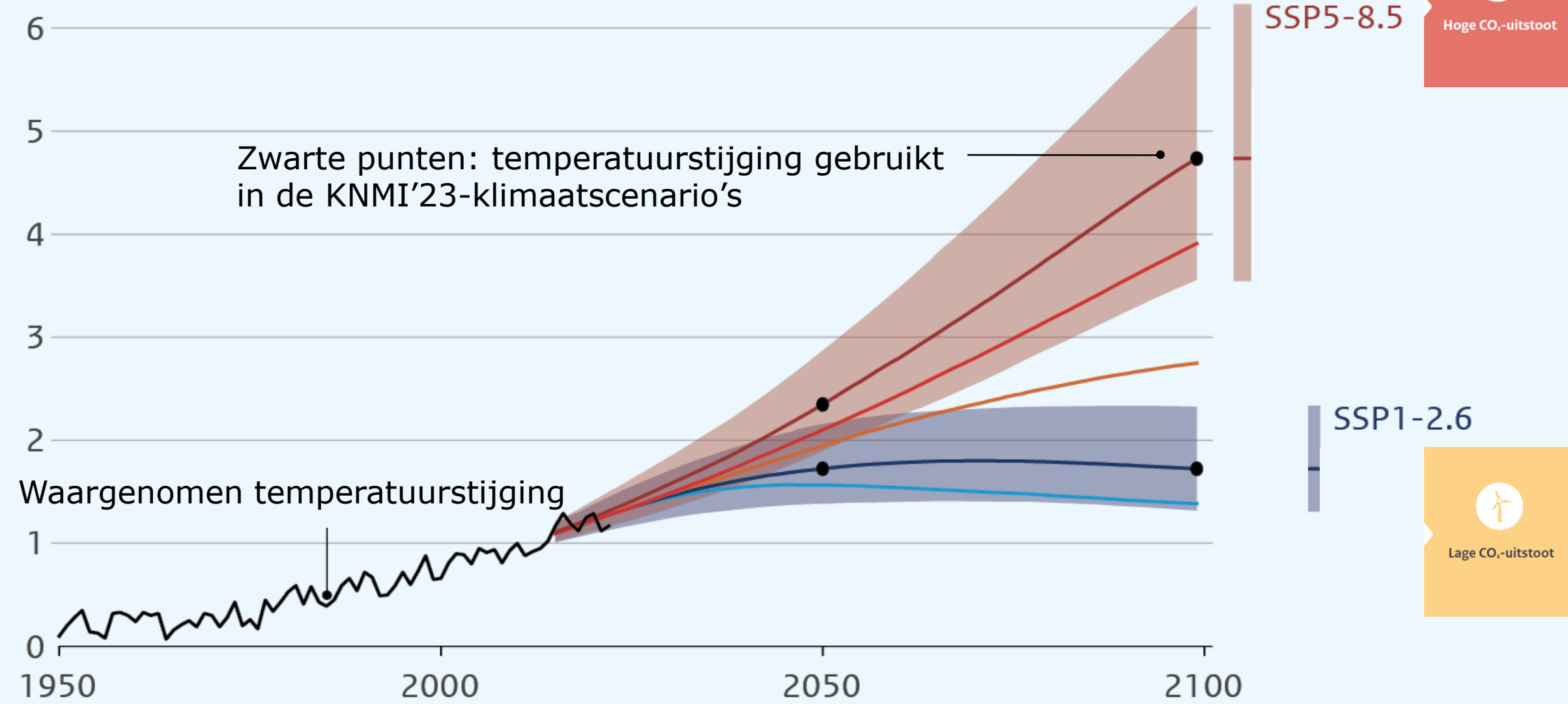

Vier klimaatscenario's

- > Onzekerheid in uitstoot (de mens)
- > Bandbreedte klimaatmodellen

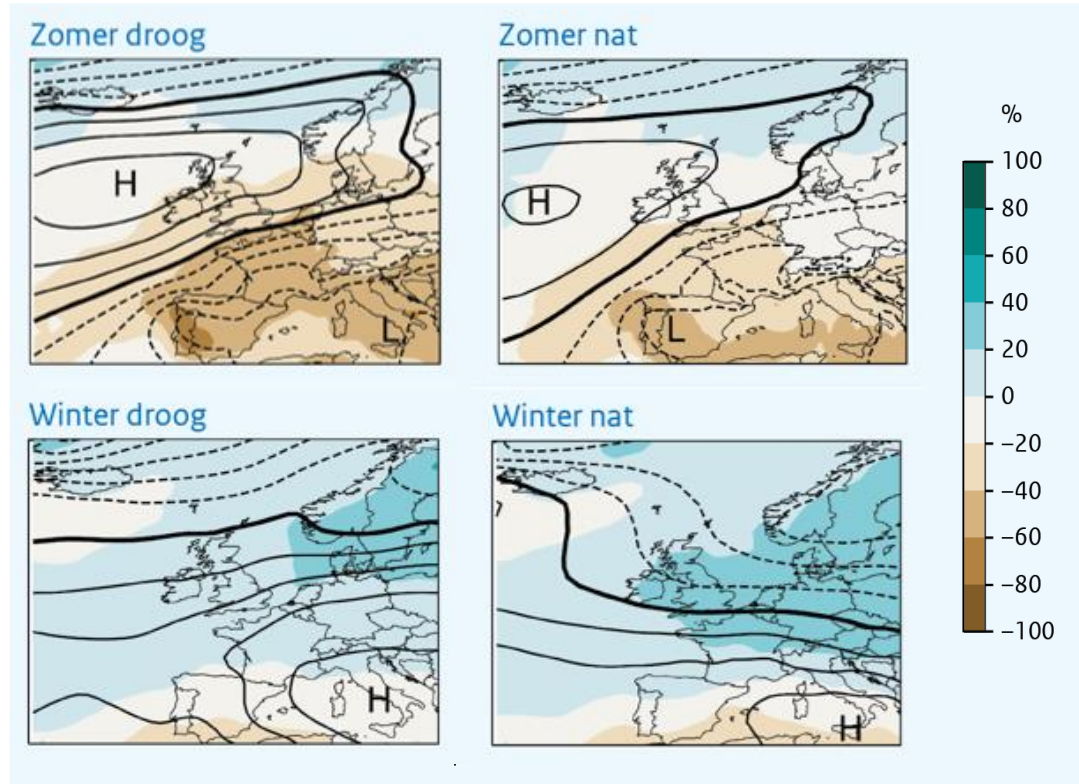
Wereldwijde temperatuurstijging ten opzichte van 1850-1900

Luchtdruk- en neerslagpatronen boven Europa

Mondiale klimaatmodellen rond 2100

Zeker:

- > Zomers worden droger
- > Winters worden natter

Onzeker:

- > De mate waarin

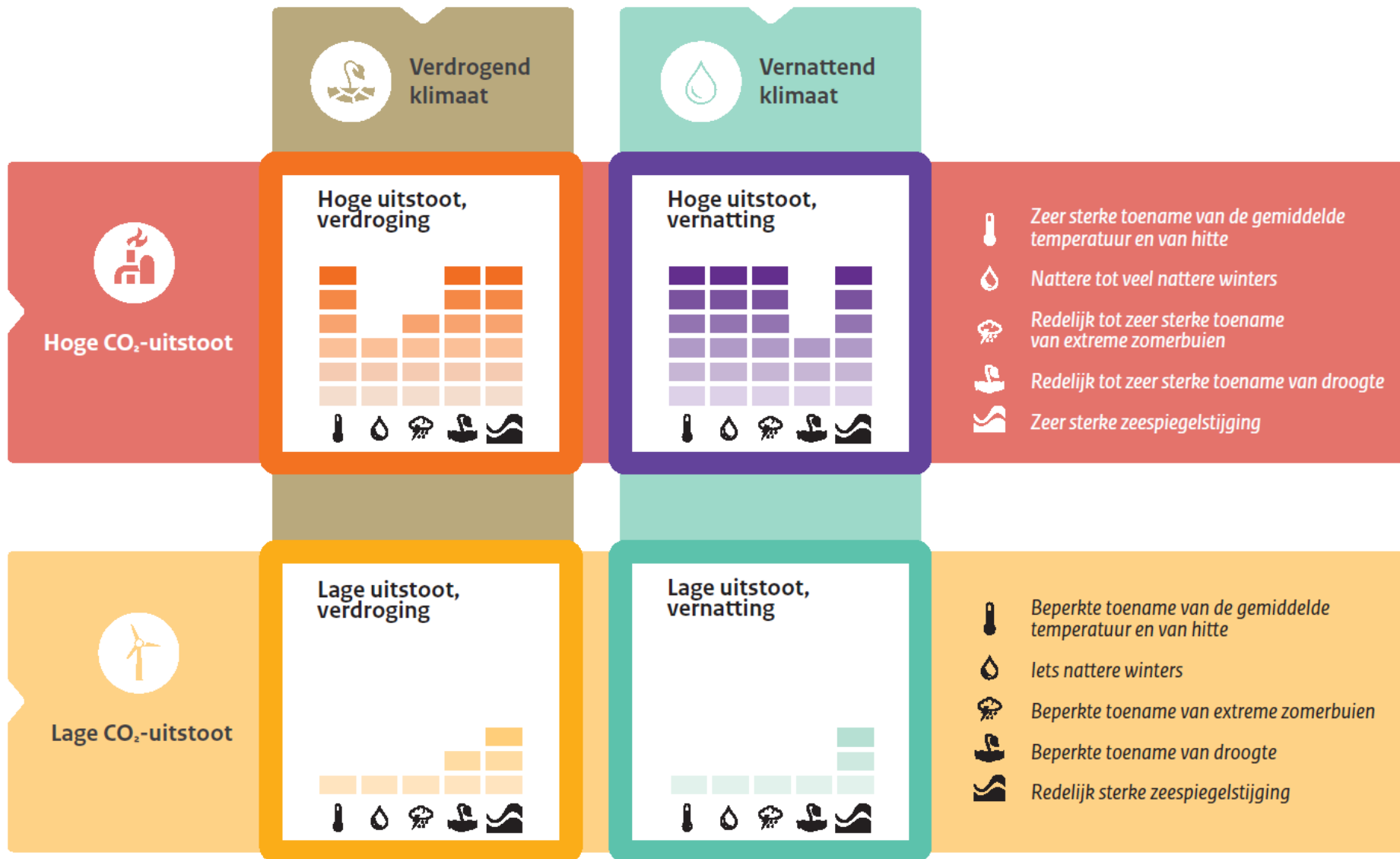
 Verdrogend
klimaat

 Vernattend
klimaat

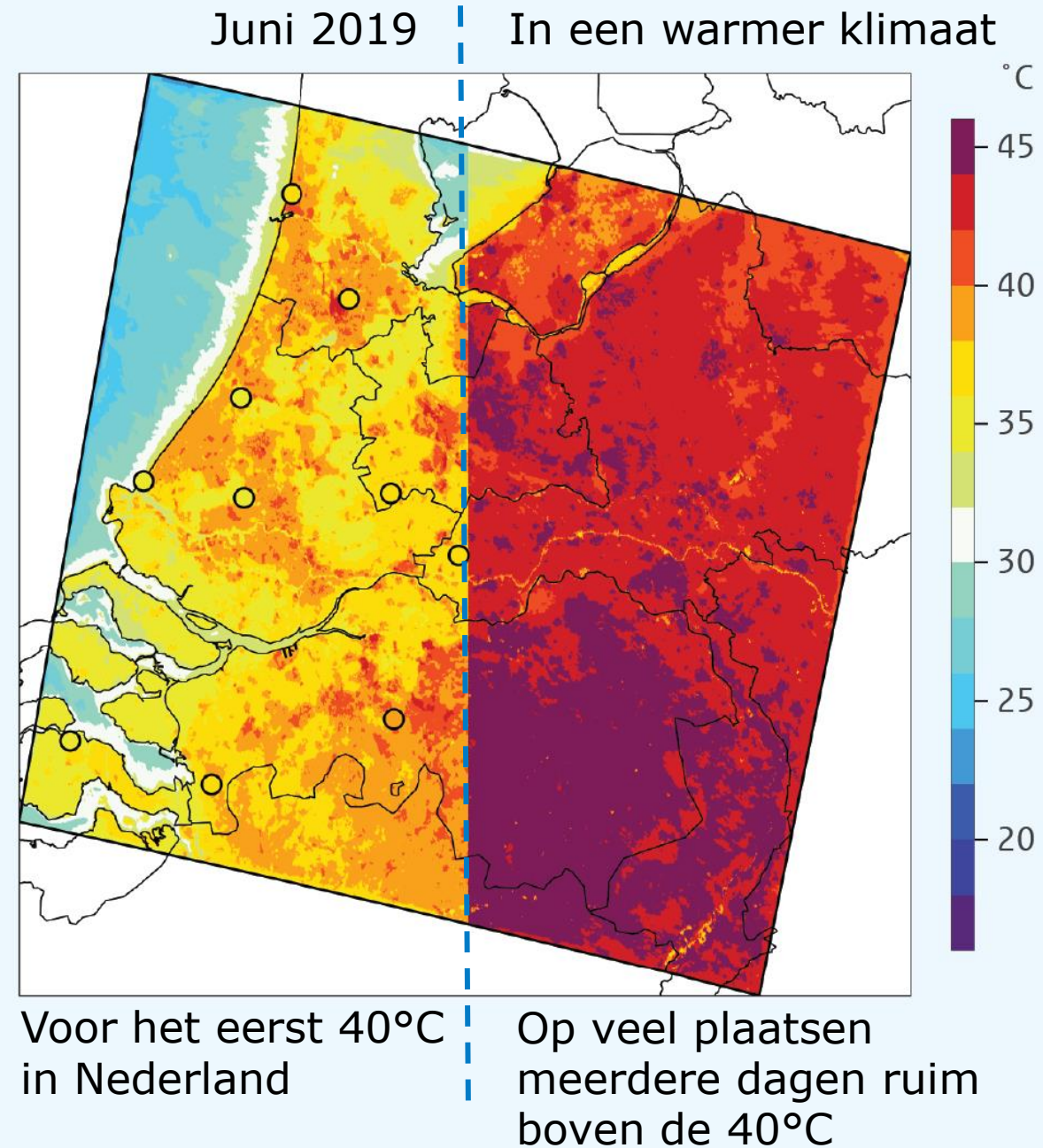

Vier scenario's voor klimaatverandering in Nederland

40°C komt in de lage uitstootscenario's rond 2100 bijna niet voor; bij hoge uitstoot bijna elk jaar

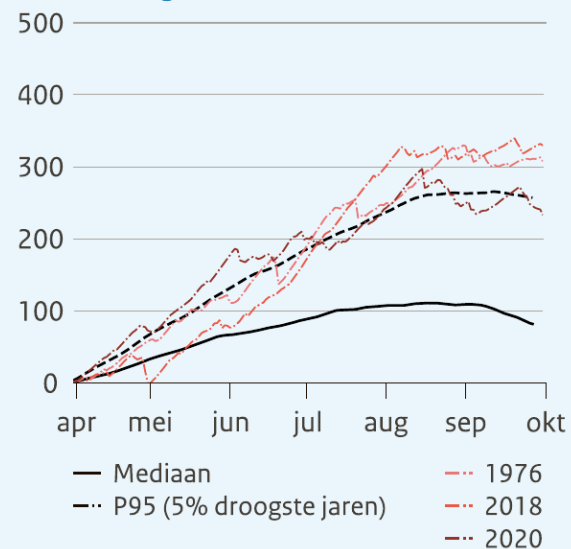

Een zomer als 2018 is in het hoogste scenario rond 2100 een gemiddelde zomer

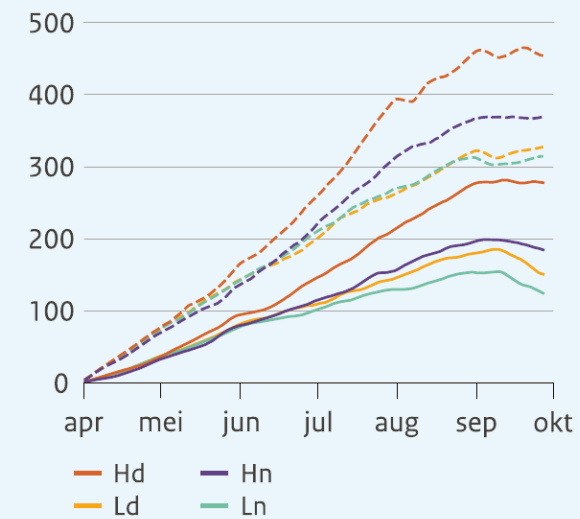
Neerslagtekort nu en rond 2100

Neerslagtekort neemt toe

mm Huidig klimaat

mm Scenario's 2100

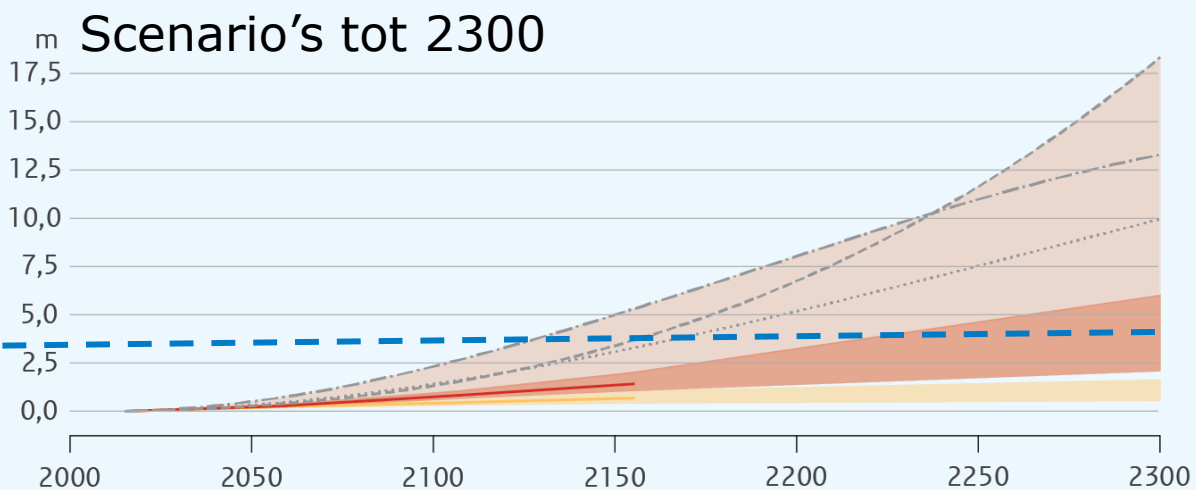
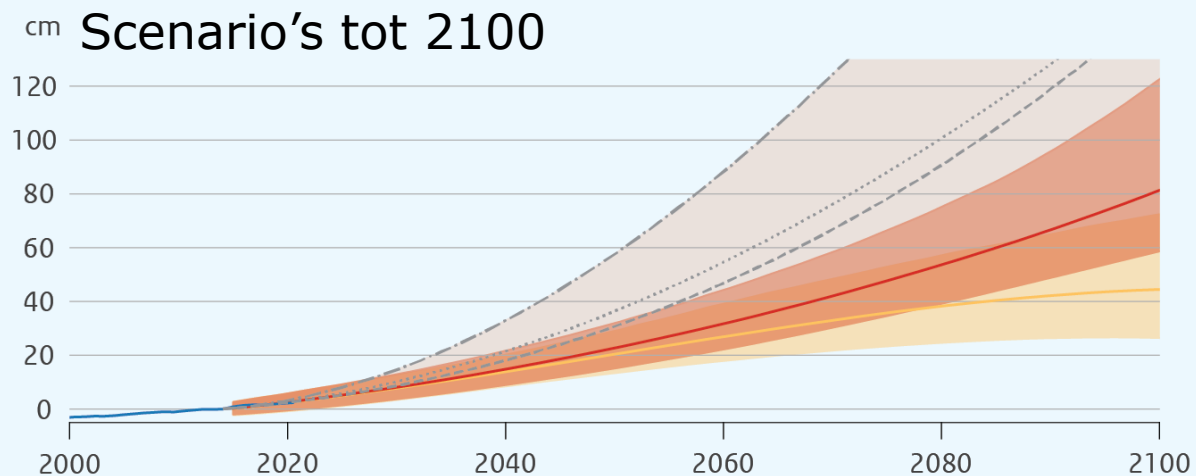
Als het regent, regent het
harder

De zeespiegel stijgt tot 2100 in het lage uitstootscenario circa 30-70 cm; bij hoge uitstoot circa 60-120 cm

Het is onwaarschijnlijk dat 3 meter voor 2200 wordt gehaald

— Lage uitstootscenario's (Ld, Ln)   — Drie schattingen voor de hoogst
— Hoge uitstootscenario's (Hd, Hn)   — mogelijke zeespiegelstijging

Toename extremen

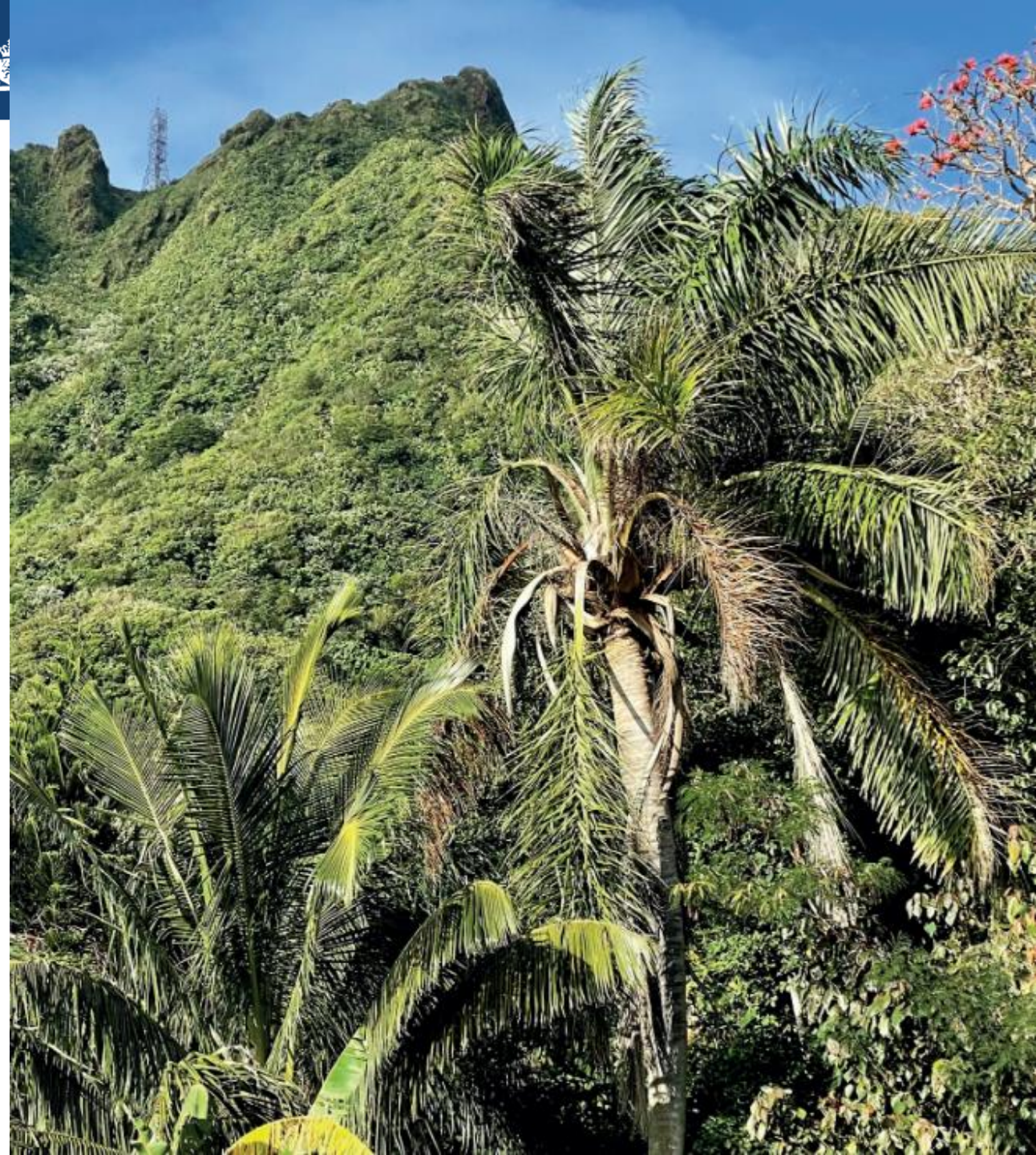
Lage CO ₂ -uitstoot		Hoge CO ₂ -uitstoot	
	Lage CO₂-uitstoot		Hoge CO₂-uitstoot
 	Het aantal tropische dagen ($\geq 30^{\circ}\text{C}$) neemt toe van gemiddeld 5 naar 9 per jaar. 40°C komt net als nu bijna niet voor.	 	Het aantal tropische dagen ($\geq 30^{\circ}\text{C}$) neemt toe naar gemiddeld 30 per jaar. 40°C komt bijna elk jaar voor.
 	De tiendaagse neerslagsom die eens in de 10 jaar wordt overschreden, neemt gemiddeld toe met 3%.	 	De tiendaagse neerslagsom die eens in de 10 jaar wordt overschreden, neemt gemiddeld toe met 8 tot 16%.
 	De uurneerslag in de zomer die eens in de 10 jaar wordt overschreden, neemt gemiddeld toe met 5 tot 6%.	 	De uurneerslag in de zomer die eens in de 10 jaar wordt overschreden, neemt gemiddeld toe met 21 tot 33%.
 	Het maximale neerslagtekort dat eens in de 10 jaar voorkomt, neemt gemiddeld toe met 9 tot 16%.	 	Het maximale neerslagtekort dat eens in de 10 jaar voorkomt, neemt gemiddeld toe met 30 tot 63%.
 	De zeespiegel stijgt waarschijnlijk met 26 tot 73 cm, hoger is zeer onwaarschijnlijk.	 	De zeespiegel stijgt waarschijnlijk met 59 tot 124 cm, maar 2,5 meter is niet uit te sluiten.

Klimaatscenario's voor de BES-eilanden

Het wordt warmer en droger

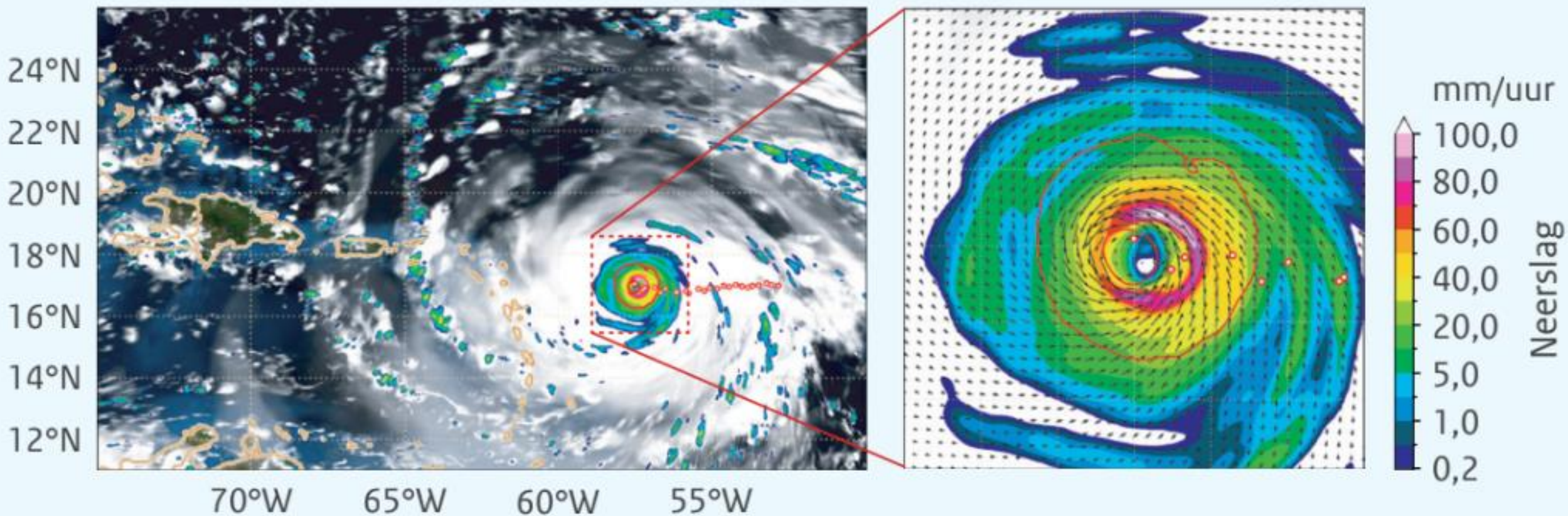
De zeespiegel stijgt bij lage uitstoot circa 30-80 cm; bij hoge uitstoot circa 60-130 cm

Op Sint Eustatius en Saba neemt de kans op zware orkanen met veel neerslag in de toekomst toe

Orkaan Irma, 2017

KNMI'23 *klimaatscenario's*

voor Nederland

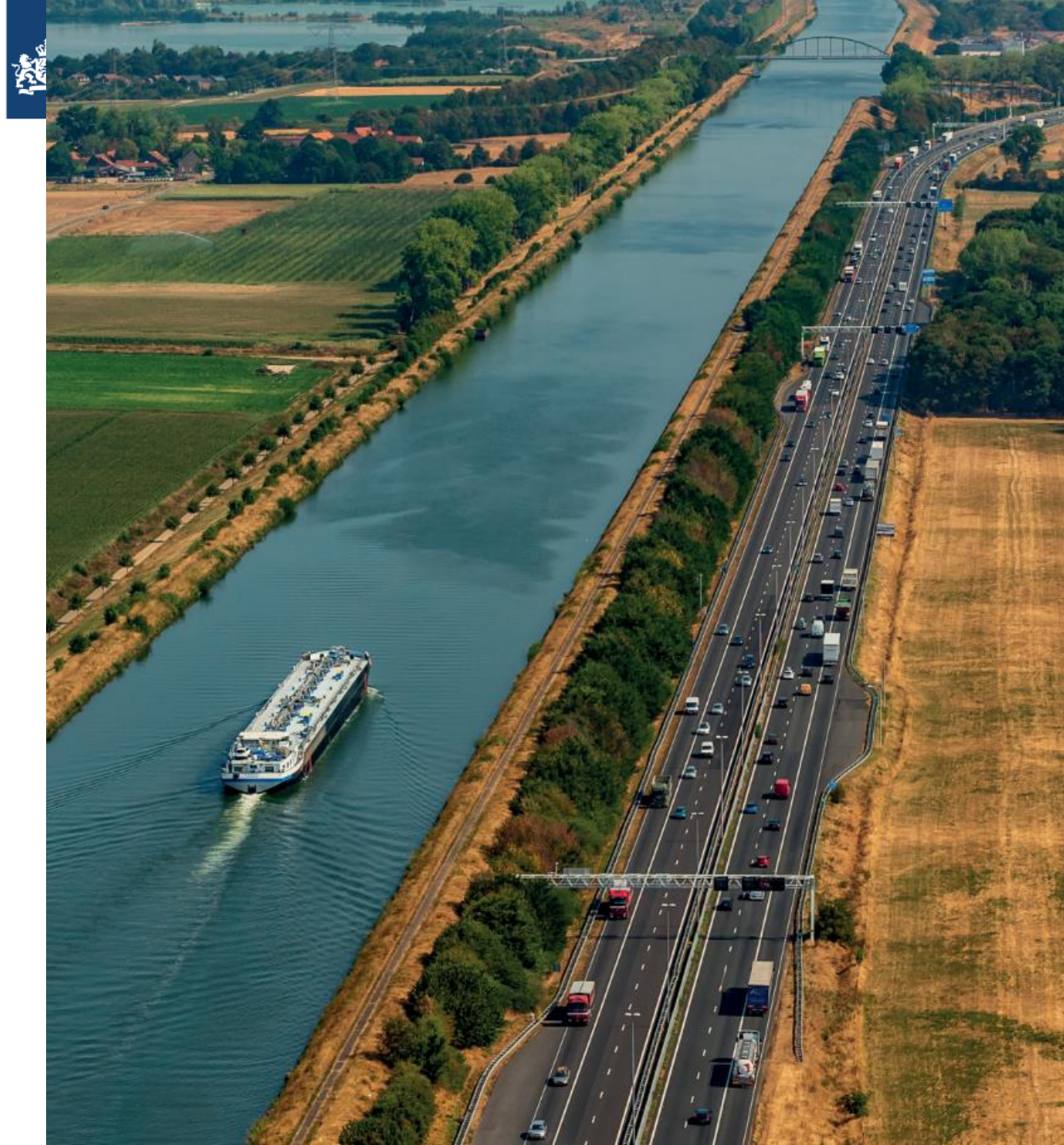
➤ Impacts &
risico-analyses

➤ Klimaatadaptatie

Impacts & risico-analyses

In Nationale Adaptatie Strategie,
Deltaprogramma,
Hoogwaterbeschermingsprogramm
a

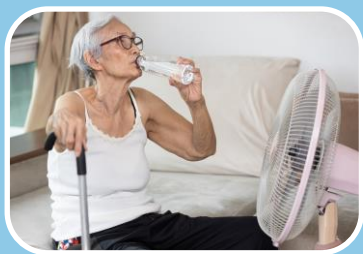
- Herijking klimaatrisico's
- Stresstesten
- Deltascenario's
- Afvoerscenario's

KNMI'23 klimaatscenario's in de praktijk

11 impact cases

Veranderingen in temperatuur-gerelateerde sterfte

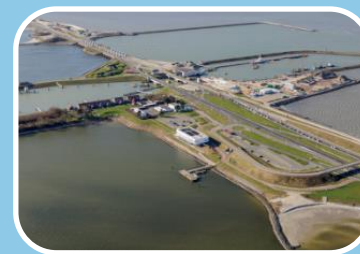
Agrariërs anticiperen met water- en bodembeheer op droogte en extreme neerslag

Invloed van meer zonnestraling op de elektriciteitsproductie

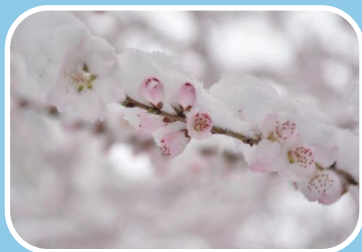
Hittestress in Amsterdam

Zoetwatervoorziening vanuit het blauwe hart van Nederland

Oosterscheldekering moet vaker dicht

Minder kans op schade aan bloesem door afname late voorjaarsvorst

Klimaatbestendig bouwen

Invloed van extreem weer op gewasopbrengst

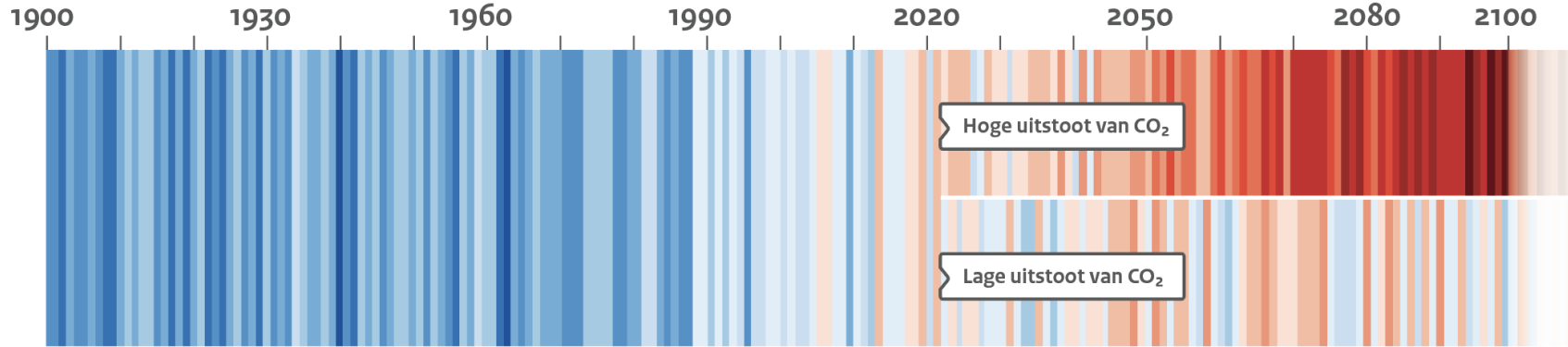

Meer stranddagen, meer strandvakanties in eigen land?

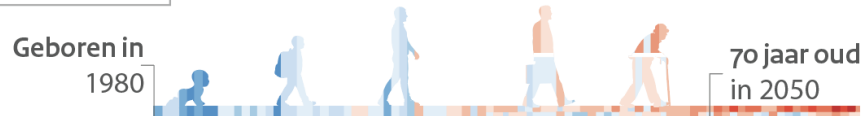
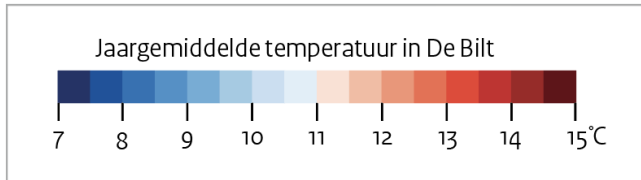

Natuurbrandgevaar neemt ook in Nederland toe

Klimaatverandering in Nederland: wat ga jij hiervan meemaken?

← ?
Dat hangt af van
onze keuzes !
← ?

De mate waarin huidige en toekomstige generaties te maken krijgen met een warmere en andere wereld hangt af van keuzes nu.

Iedereen merkt het: ons klimaat verandert. De temperatuur in Nederland is sinds 1901 al met ruim 2°C gestegen. Weerextremen volgen elkaar snel op. Hoe meer en hoe eerder we wereldwijd de uitstoot beperken, hoe minder opwarming en zeespiegelstijging en hoe minder we last krijgen van zomerdroogte, extreme hitte en zware regen.

Websites

Algemene uitleg over de scenario's

<https://www.knmi.nl/klimaatscenarios>

(= <https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/knmi-23-klimaatscenario-s>)

Achtergrond voor gebruikers

<https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/knmi-23-klimaatscenario-s-voor-gebruikers/>

Overzicht van materiaal

<https://www.knmi.nl/klimaatscenarios23-toolkit>

Dataportaal

<https://klimaatscenarios-data.knmi.nl/>

Materiaal

- Rapporten
  - Gebruikersrapport (Ned, 64 pag)
  - Wetenschappelijk rapport (Eng, > 350 pag)
- Filmpjes
- podcasts

Dataportaal

Kerncijfers

interactief, kies variabele, scenario, tijd, plaats

[download: tabel](#)

Getransformeerde tijdreeksen

tijdreeksen per station, gebaseerd op waarnemingen, getransformeerd

[download: csv](#)

Modeldata

modeloutput, bias-gecorrigeerd, dagelijks, ruimtelijke velden

[download: netCDF](#)

gepland: data viewer